

S'APROPIE SFÂRȘITUL LUMII?

Văzuse bine în taina lucrurilor vechiul gânditor elin Heraclit, care spunea că, în lumea aceasta, toate trec și nimic nu rămâne locului așa cum a fost și cum este: *Πάντα ῥεῖ καὶ οὐδὲν μένει*. Cercetări și adânciri științifice de veacuri i-au dat dreptate. Astăzi nimeni nu se mai îndoiește că în tot cuprinsul necuprins al firii nu se află un singur punct fix, o singură entitate materială ori ființă viețuitoare carea, cu vremea, să nu se schimbe, să nu ia altă formă, să nu treacă. În lumea atomilor ca și în universul sideral; în regnul mineral, ca și în cel vegetal, ori în cel zoologic. Dela infuzorii până la om, și delă firul de praf până la aștri, totul e în necurmată mișcare și prefacere. Altfel zis: În natură totul moare ca să învie, și totul învie ca să moară. Asta mereu așa, prin veci de veci, până când Ziditorul-a-toate nu va rândui alt mers zidirii sale.

O să „moară”, așadar, odată și odată, și Pământul nostru? — Fără îndoială că da. Mai mult: Aceeaș este soarta miliardelor de stele — frați fără număr ai Soarelui nostru, — ca să-i pomenim numai pe ei și nu și însoțitorii lor fideli, planetele. — Cu voia lui Dumnezeu, moartea e o Suverană în fața căreia caută să se plece tot ceea ce poartă pecetea vremelniceii.

Dar să fim bine înțeleși: moartea la care ne gândim aici nu e numai decât nimicire, aneantizare. Dumnezeu toate lucrurile sale le-a făcut întru înțelepciune (*Ps. 103*). Ceea-ce-i făcut însă întru înțelepciune, și încă de o Minte nemărginită, aceea-i făcut ca să dureze. Iar materia e creație divină, având și ea menirea să vestească, în felul său, slava Ziditorului. Decât, cum observă sf. Toma de Aquino, dacă scoaterea lucrurilor dintru neființă întru ființă vădește puterea Creatorului, reducerea lor la neant ar fi piedecă tocmai în calea acestei vădiri, odată ce puterea lui Dumnezeu se arată mai ales în faptul că ține toate în ființă, după spusa Apostolului: Purtând toate cu cuvântul puterii sale. (*Evrei 1, 3*)¹⁾. — Și de ce

¹⁾ Cf. *Summa Theologica*, Pars I, quaest. 104, art. 4: Dicendum, quod hoc quod res in esse productae sunt, postquam non fuerunt, declarat potentiam producentis; sed quod in nihilum redigerentur, huiusmodi manifestationem impediret, cum Dei potentia in hoc maxime ostendatur quod res in esse conservat, secundum illud Apostoli: Portans omnia verbo virtutis suae.

ar și purcede Atotputernicul împotriva tendințelor firești a lucrurilor? Materia însă, delă firea sa, deși tinde spre schimbare, nu e mai puțin adevărat că în aceeaș vreme își păstrează nestrămutată tendința de a rămânea, în permanență, materie¹⁾.

Filosofia creștină și știința pozitivă sunt de acord întru a susține că nu nimicnicia, ci ființarea, e partea tuturor celor zidite. A spiritelor, ca și a materiei. Cu o deosebire: Tot ce-i materie, e supus schimbării. Imbracă o formă, ca să treacă într'alta. Se oțlesc tinerețele, ca să facă loc bătrânețelor. Apune o stare de lucruri, ca să răsară alta: La început tu, Doamne, pământul l-ai întemeiat, și cerurile sunt lucrurile mânilor tale... Toate ca un veșmânt se vor învechi, și ca o haină le vei întoarce, și se vor schimba: iară tu acelaș ești și anii tăi nu vor avea sfârșit. (*Ps. 101*).

Da: Toate se vor învechi. Toate vor îmbătrâni. Chiar și cerurile. Adecă puzderia de stele și constelații, câte le prinde ochiul cu unelte astronomice și câte le bănuște. În univers nu există tinerețe fără bătrânețe. Există însă altceva: reîntinerire. Asta în ce privește lumea astrilor. Câtă vreme omul: ca iarba zilele lui; ca floarea câmpului, așa va înflori: Că vânt trece peste dansa, și nu va mai fi, și nu se va mai cunoaște nici locul ei (*Ps. 102*).

Dar asta-i altceva. Pe noi acum ne interesează problema: Avea-va, în general, universul sideral, un sfârșit? Dar Pământul nostru? Și dacă da: Cum, și când, va fi acel sfârșit?

Știința a precizat axiomatic adevărul că în natură, sub raportul cantității: „Nimic nu se pierde; nimic nu se mai crează”. Cât a fost, și ce a fost, atâta, și aceea, are să rămână. Legea de temelie a termodinamicii este cea a păstrării energiilor (mecanice, electrice, chemice, de lumină, de mișcare, ș. a.). Soră cu aceasta este legea, așa zisă, a entropiei, stabilită de Carnot-Clausius. În sensul acestei legi va veni o vreme — peste miliarde și miliarde de veacuri — când toate energiile tuturor corpurilor cerești se vor prefăce în energii de căldură ce se vor risipi în imensitățile interstelare, năzuind spre echilibrare. Când aceasta va fi fapt împlinit, orice viață va fi cu neputință. Atunci va înceta orice mișcare, lumină, ori unduire electrică. Tăcerea morții va cuprinde creațiunea întreagă. Pe veci de veci. — Dacă Atotputernicul nu va rândui altfel de zidirea sa acoperită de giulgiul Suveranei ce încremenește zimbetele și jocurile, și tot ce-i svâcnire de viață²⁾.

¹⁾ Cf. *Farges-Barbedette*: *Cours de Philosophie Scholastique*, I. Paris. 1933, pag. 342.

²⁾ Cf. *Zborovszky Ferenc*: *A Keresztény Bölcsélet*, I. *Természetbölcsélet*. Budapest. 1928. Pag. 196—201.

Și mai sunt și alți factori cari pot pricinui sfârșitul lumilor stelare de azi. Așa, în temeliu de observații făcute asupra unor fenomene radioactive, se presupune ca posibilă desfacerea materiei în ultimele sale componente, în protoatomi. Ceeace ar fi egal cu o catastrofă a universului. — Se bănuiește și aceea că, după veacuri ce nu le poate prinde mintea, materia, care-i în cantitate mărginită — oricât de necuprins de mare e numărul corpurilor cerești — se va pulveriza în imensitățile spațiilor cosmice. — Alții, în sfârșit, sunt de părerea că, în urma împrejurării că mișcarea tuturor corpurilor cerești, datorită gravitațiunii universale, scade fără încetare, deși încetinește, va veni o vreme când toate aceste corpuri cerești, atrase una de alta, vor forma un singur și imens corp ceresc. Iar asta va fi tot una cu sfârșitul cerurilor de azi cari, și în forma aceasta, tot vor pieri, amăsurat vedeniei inspirate a Psalmistului (Ps. 101). — Va mai dăinui însă, până pe atunci, Pământul nostru și omenimea de pe el?

Asta una-i de necrezut. Și motive sunt destule. Pierirea acestuia, și cu atât mai vărtos a tot ceea ce viețuiește pe el, o pot cășuna o mulțime de agenți gata oricând să asculte de Cel ce știe sa-și facă crainici din vânturi și slujitori din flăcările focului (Ps. 103). Vestitul astronom francez *Camille Flammarion* prinde, într'un tablou captivant, pândarii cari poartă Sâmbetele planetei noastre, fără ca noi să știm care va fi slobozit de Stăpânul stihilor asupra păcătosului de Pământ. Scrie numitul astronom ori, mai bine zis, popularizator de astronomie:

„Se poate întâmpla să întâlnească un soare, care ar mistui-o pe loc ca un cuptor plin de jărătic în care ai arunca un măr. Poate să întâlnească un roțu de uranoliți, care ar avea asupra ei efectul unei descărcături de gloanțe asupra unei mierle. Poate să întâlnească o cometă de 10 sau 20 ori mai mare decât ea, compusă din gazuri uclgătoare care ar otrăvi atmosfera noastră respirabilă. Poate fi prinsă într'un sistem de forțe electrice cari ar exercita acțiunea unei frâne asupra celor 12 mișcări ale ei și ar topi-o, sau ar face-o să ardă ca un fir de platină sub acțiunea unui dublu curent. Ea poate să își piardă oxigenul, care ne face să trăim. Poate să pleznească ca și capacul unui vulcan. Poate să se nimicească într'un imens cutremur de pământ. Poate să-și inee suprafața de-dezsubtul apelor și să sufere un nou potop, mai mare ca cel din urmă. Poate să fie atrasă de trecerea unui corp ceresc, care ar desprinde-o de lângă soare și ar arunca-o în prăpăstiile înghețate ale spațiului. Poate să-și piardă nu numai ultimele resturi ale căldurii interne, care nu mai au acțiune asupra suprafeței sale, dar și scoarța sa ocrotitoare, care păstrează temperatura vitală. Într'o bună zi se poate întâmpla să nu mai fie nici luminată, nici încălzită, nici fertilizată de către soarele întunecat și rece. Din contră, ar putea fi arsă de o descărcare neașteptată, a căldurii solare anlogoasă celeia observată în stele trecătoare, fără a mai socoti multe alte cauze de accidente sau de boli mortale, a căror înșirare ușoară o lăsăm în seama domnilor geologi, paleontologi, meteorologi, fi-

ziciani, chimiști, biologiști, medici, botaniști și chiar veterinari, știut fiind că o epidemie bine stabilită, sau sosirea neprevăzută a unei noi armate de microbi noi producători de boale, ar putea ajunge ca să nimicească omenirea și principalele specii animale și vegetale, fără a produce cea mai mică vătămare astronomică planetei propriu-zise¹⁾).

Precum vedem, Pământul cu vieața de pe el, e pândit de multe primejdii. Din care-i va veni pierirea? Știe singur Cel de sus. E cu puțință însă ori și care. Una — dacă nu i-o iau altele înainte — e absolut sigură: moartea prin îngheț în urma stingerii Soarelui. Carea va avea loc negreșit. Fiindcă de unde iai și nu mai pui cât ai luat, se găte. Iar uriașul bolții înșorite pierde imens zi de zi, ceas de ceas. După socoteli făcute de astronomul englez *Jeans*, numai prin radiație Soarele pierde în răstimp de-un an 131 bilioane tone din greutatea sa. Ceeace înseamnă 250 miliarde kg. pierdere la minută. Și asta așa de bilioane de ani. Și până să ajungă la vârsta astrului *Krüger* 60 și să fie o stea roșie, pentru Pământ rece, o să mai treacă alte 500 bilioane de ani²⁾. Din partea aceasta noi, pământeni de acum, putem să ne vedem de treburi în tihnă.

În schimb ne paște o altă pacoste ce poate fi cu mult mai pe aproape de cum ne-ar plăcea nouă: izbirea de sâmburele mai masiv al unei comete vagabonde, de cari sunt cu sutele de mii, și incendierea atmosferei globului terestru. Sfârșitul lumii în acest caz ar fi de nelncunjurat. Tragedia omenirii s'ar dăpăna într'un ritmizorit, și într'o formă de o măreție cutremurătoare. *Flammarion* zugrăvește acest final posibil, în chipul următor:

„În timp de mai mult de 7 ceasuri, sau mai bine zis într'un timp și mai lung căci rezistența cometară nu poate să fie nulă, se va întâmpla o prefacere neconținută a mișcării în căldură. Hidrogenul și oxigenul vor arde combinate cu carbonul cometel. Aerul se va ridica la o temperatură de mai multe sute de grade; arborii, grădinile, plantele, pădurile, locuințele omenești, orașele și satele, totul va fi mistuit cu repeziciune; marea, ghețarii și fluviile, vor începe a clocoti; oamenii și animalele, cuprinși de acea arzătoare suflare a cometei, vor muri asfixiați, înainte de a arde plămâni, neputând respira altceva decât foc. Aproape imediat toate cadavrele vor fi carbonizate, prefăcute în cenușă, și în mijlocul imensului incendiu ceresc, numai înșorul nearzător din Apocalips ar putea face să răsună prin trambița sa vechiul cântec funebru, răsunând din cer încetșor ca un glas de moarte:

Solvat saeculum în favilla (El prefacă universul în cenușă).

Toată partea pământului atinsă de imensa masă cometară, va li suferit această soartă înainte ca locuitorii celeilalte emisfere să-și fi dat socoteală de

¹⁾ Cf. *C. Flammarion: Sfârșitul lumii*, Trad. M. Costin. (BpL Nr. 379. Pag. 9—10).

²⁾ Cf. *Lenz Jhaos S. I.: Az egek hirdelik*, Budapest, 1936. pag. 78—83.

catastroală. Aerul este rău-conducător de căldură, și aceasta nu s'ar transmite numai decât în partea opusă.

Dacă partea noastră ar fi întoarsă exact către cometă în primele minute ale ivirii cometei, sosind, să zicem așa, în timpul verii, — tropical Cancerului, — locuitorii Marocului, Algeriei, Tunisului, Greciei, Egiptului ar fi cei dintâi loviți, pe când locuitorii Australiei, Nouel-Caledonii și ai insulelor Oceaniei, ar fi cei mai favorizați. Dar cuptorul european ar stârni un curent de aer atât de tare, încât un uragan, mai îngrozitor decât toate ce se vor fi pomenit în tempestele cele mai grozave, și mai formidabil încă decât curentul de 400 km. pe ceas ce domnește neîntrerupt pe ecuatorul lui Jupiter, ar începe să sufle către Europa, răsturnând totul în calea lui. Pământul, învârtindu-se în jurul lui, ar aduce succesiv în axa ciocnirii țările situate la Estul meridianului atins întâiu. Un ceas, după Austria și Germania, ar veni rândul Franței; apoi Oceanul Atlantic, după aceea America de Nord, care n'ar veni în aceeași axă, puțin oblică în urma mersului cometei către perihelie, decât 5—6 ceasuri după Franța, adică către slășitul trecerii cometei.

Mulțumită luțellî nemaipomenite a cometei și a pământului, preslunea cometară fără îndoială că nu va fi enormă, dată fiind extrema rarificare a substanței străbătută de pământ; dar această substanță cuprinzând carbon, este combustibilă și, în exaltația ardoarei lor perihelice, se observă adesea aceste astre căpătând o lumină proprie pe lângă aceea ce o primesc dela soare: ele devin incandescente. Ce ar aduce aceasta în ciocnirea cu pământul! Aprinderea stelelor căzătoare și a bolzilor, topirea ușoară a uranoliților care sosesec arzând la suprafața solului, totul ne face a crede că căldura cea mai puternică va fi întâia și cea mai considerabilă urmare a întâlnirii, ceea ce vădit că nu va împiedica elementele massive, ce formează capul cometei, de a sdrobi punctele atinse prin trecerea lor, și chiar de a disloca un continent întreg.

Globul pământesc fiind în întregime acoperit de masa cometară timp de 7 ceasuri, pământul învârtindu-se în acest gaz arzând, curentul de aer suflând cu putere către incendiu, marea începând a ciocoti și umplând atmosfera de vapori noi, o ploaie caldă căzând din cataractele cerului, furtuna răvășind pretutindeni, descărcările electrice ale fulgerului zvrârlind trăsnete în toate părțile, bubăiturile tunetului adăogindu-se la urletele furtunii, vechea lumină a frumoaselor zile pământeste făcând loc luminii triste și palide a atmosferei înroșite, globul întreg n'ar întârzi a fi copleșit de răsunetul glasului de noapte, și cataclismul ar deveni universal, cu toate că noaptea locuitorilor de partea cealaltă va fi fost fără îndoială diferită de a celor dintâiu. În loc de a fi consumați imediat de focul ceresc, ei vor fi murit înăbușiți de aburi, sau prin predominarea azotului, oxigenul diminuându-se cu repeziciune, sau otrăviți prin oxidul de carbon: incendiul n'ar face altceva decât să prefacă în cenușă cadavrele, în timp ce Europeii și Africaniil vor fi murit arși de vii. Tendința bine cunoscută a oxidului de carbon de a absorbi oxigenul, ar avea ca efect oprirea morții imediate pentru oamenii cei mai depărtați de punctul de plecare al cataclismului¹⁾.

Pierirea lumii va fi prin foc. Așa ne lasă și înțrevedem sfârșitul și Sf. Petru: „Ziua Domnului va veni ca un fur noaptea: în care cerurile cu sunet vor trece, stihiele arzând se vor strica, și pământul și cele de pe el vor arde”. (II Petru 3, 10). Ceea ce se

¹⁾ Cf. C. Flammarion, o. c. pag. 24—28.

poată întâmpla, cum spuserăm, prin incendierea atmosferei. A ceeaș soarte — pierirea prin foc — am avea-o și prin căderea Pământului în Soare, ori în urma ciocnirii Soarelui nostru cu vre-un astru stins. După teoria cu temelie a lui Valier, globul nostru în goana sa prin spațiu caută să înfrunte neîncetat o anumită împotrivire care, deși nu-i grozav de mare, dar se resimte. Urmarea firească este că viteza Pământului, mereu-mereu scade. În acelaș timp însă, și pe aceeaș măsură, crește puterea de atracție a Soarelui. La o anumită dată, cunoscută numai Ziditorului, mândrul nostru Pământ ar fi silit să zboare în brațele de flacări ale Soarelui. Și mai curând, ori mai târziu, va trebui să facă la fel și celelalte planete ale sistemului nostru solar, dimpreună cu lunile ce împodobesc acum cerurile lor¹⁾. Și va fi ceriu nou. Și va fi lume nouă. După ce cele ce au fost, au trecut. Cum s'a arătat văzătorului din Patmos. (Apocalips 21, 1).

La aceeaș incheere de flacări a dramei terestre ar duce și întâlnirea Făt-Frumosului bolzilor noastre cerești cu vre-un astru stins. Care lucru, pe lângă tot vidul imens ce stăpânește între corpurile cerești, nu-i eschis. Ba dimpotrivă: se prea poate să fie o realitate fatală când nici nu gândim. Căci astri stinși, cari scapă telescoapelor astronomice, sunt nespuse de mulți. Cum scrie Ch. Nordmann: „Intocmai cum omenirea este compusă din mai mulți morți decât vii, Universul stelar, în întregime, pare să târască după sine, în cutele prăpăstiilor sale reci, mult mai mulți aștri morți, stinși pentru totdeauna, decât stele lucitoare și vii. Este legea melancolică a întregii lumi sensibile, anume că ceea ce trăește, ceea ce vibrează, ceea ce arde și radiază, să nu fie deapururi decât o scăpărare, fulgerătoare intrerupere în eternul cortegiu al lucrurilor întunecate și al lucrurilor moarte²⁾”.

Valorosul astronom francez, Ahatele Moreux, ocupându-se cu această posibilitate, prinde precum urmează această apocalptică viziune de sfârșit de lume:

„Soarele nostru poate întâlni în calea sa un alt soare, și acesta e și el un sfârșit de lume care, chiar și dacă nu-i acela la care ne-am gândi cel mai adesea, totuși e cât se poate de verosimil.

Ce s'ar întâmpla în acest caz? Ce împrejurări vor întovărăși acest fenomen? — Aceasta e o problemă de mecanică cerească

¹⁾ Cf. Lenz, o. c. pag. 78.

²⁾ Cf. Charles Nordman — S. Pavas: *Impărăția Cerurilor*. Ceva din secretul stelelor. București („Cugetarea”), pag. 1-5.

destul de greu de înțeles. Dar putem da, cu toate acestea, cititorilor noștri, o idee despre ea.

Vă puteți închipui spaima locuitorilor planetei noastre în ziua când un astronom ar telegrafa observatorului unde se centralizează toate noutățile astronomice, o frază ca cea de mai la vale, reprodusă a doua zi de agențiile de informații ale lumii întregi:

„A fost observat un soare întunecat în plină Calea Laptelui. Diametru: o minută treizeci secunde. Mișcare de apropiere pronunțată!”

Iar în zilele următoare astălaltă telegramă:

„Soarele întunecat înaintează cu două sute kilometri la secundă. Diametru: o minută treizeci și opt secunde. Volum: de opt ori cel al Soarelui nostru”. — Decât, pentru cel ce știe calcula, o atare telegramă ar desluși numai decât faptul că ciocnirea între Soarele nostru și acea masă se va produce, negreșit, peste treisute patruzeci și patru de zile.

Din acest moment fenomene neobișnuite vor urma, una după alta, cu o repeziune înfricoșătoare.

La trei luni dela anunțarea acestui eveniment fără precedent în analele neamului omenesc, astrul întunecat va avea un diametru cam de două minute și va fi vizibil cu ochii liberi.

Va străbate sfera în care gravitează Neptun, și atracția sa formidabilă se va face simțită asupra mersului tuturor planetelor; viteza de orbită a pământului se va schimba; calea inelară a stelelor nu se va mai face în jurul actualilor poli cerești; ceasornicele noastre nu vor mai fi în acord cu cursul Soarelui; anotimpurile nu vor mai avea loc la termenele fixate, și orice calcul astronomic va deveni cu neputință. Cu patruzeci și trei de zile înainte de ciocnire, Soarele cel întunecat va avea un diametru aparent egal cu a treia parte din cel al Lunei, și va străbate orbita lui Jupiter. Astrul zilelor noastre va da deja semne de o agitație strașnică și dare puternice de ioc, protuberanțe uriașe, se vor sălta înafară de învelișul său, iar căldura pe Pământ va crește.

Încă o lună de așteptare cu groază. Omenimea nu mai trăește. Toată febra sa intelectuală e îndreptată spre evenimentul așteptat. Mulțimile asaltează bisericile. Singur gândul morții răvășește creerii.

Sub acțiunea astrului năprasnic ce vine întru întâmpinarea sa, Soarele se deformează pe încetul și ia aspectul de fus pe care-l avusese în epocile primare ale planetei noastre. La suprafața sa exploziile se succedeză fără încetare. Din acest cuptor reînviat se răspândește o căldură și o lumină necunoscute pânăci de pământeni.

Zilele ne sunt de o strălucire neobișnuită. Peste tot nu-i altceva decât o scânteiere. De pe piscurile zăpezilor veșnice se prăvălesc cascade cutropitoare. Evaporația oceanelor produce o atmosferă umedă și năbușitoare. Ploile și nesfârșitele revărsări de ape pustiesc ținuturi imense. Luna, deranjată în mersul ei de veacuri, își schimbă linia orbitei și ceasurile mareelor.

În fiecare seară crepusculul vine fără să mai aducă întunecul. Bezna a dispărut pentru totdeauna.

Sus, pe orizont, marele astru orb reflectează razele Soarelui dispărut la apus. Cu fiecare zi discul său se lărgește. În curând egalează pe cel al Lunei, strălucirile căreia îi împrumută raze palide, dând astfel primelor ore nocturne o măreție necunoscută. — În adâncimile cereștii planetele lucesc ca totațtea laruri gigantice.

Peste puțină vreme minunățiile acestea sunt acoperite de-un val greu de nouri în cari tunetul bubuie fără încetare.

Încă două zile!

Cerul s'a luminat ici și colo. La lucirea acestor străfulgerări de lumină, se adaugă cea a bolizilor și a stelelor căzătoare.

Bolta cerească e în foc. Incendii imense s'aprinde în toate punctele orizontului. Oamenii tremură de groază și își aduc aminte de cuvintele apostolului; „Și toți oamenii vor fi mai morți de frică, așteptând ceea ce se vor întâmpla pe pământ, pentru că tăriile cerurilor s'au clătinaț”.

Încă o zi! — Astronomii au calculat, până la o secundă, momentul când se vor ciocni cei doi astri dușmani. Pentru ultima dată Soarele, deformat, s'a lăsat încetinel spre apunere, fănuind în flancurile sale umflate genaza catastrofei.

Toți ochii omeștii sunt fixați asupra astrului și sunt nebuni de spaimă. Măine, de ziua fatală, groaza va atinge culmea. După atâtea veacuri se reînoesc spaimile anului o mie! Numai cât de astă dată nu mai e îngăduită nici o îndoială. În orașe străzile sunt pline de o mulțime îngrozită. Ca ieșiți din minți, locuitorii aleargă spre mahalale s'apuce la câmp. Și cu ei alătura aleargă și profesia teribilă.

De altfel, unde se și duc? Nici ei singuri nu știu. Dintr'odată oamenii se opresc din mers și isbucesc într'un râs fioros. Nebunia cuprinde mințile. La Paris spaima e de nespus. Observatorul astronomic e asaltat; lumea se urcă pe coperișe, pe clădiri. În Champs-Elysée mulțimea înghesuită nu mai poate circula. Și cu toate acestea niciodată seară splendidă ca aceasta n'a mai fost.

De îndată ce-a apus Soarele, un puternic talaz roșu se ridică la apus, însângerează nouri și își întinde purpura-i tragică în dosul

Arcului de triumf. Nu peste mult apare pe cerul în flăcări un disc palid argințiu. Acesta-i Soarele cel întunecat, vagabondul spațiilor, sosit cu grabă năpraznică, să înghită astrul luminos care, de milioane de veacuri, prezidase destinele planetare.

Noaptea a trecut într-o febră dementă. Zorile vin, mai zorite ca altădată și totuși, Soarele, deși e considerabil mărit, lucește cu mai puțină strălucire. Numai decât, înainte de ora fixată pentru înfiorătoarea întâlnire, o unduire de lumină cu mult mai fierbinte ca oricând, străbate lumea pământeană. Sus, aproape de vatra de jăratec a Soarelui, se destăinuie privirilor o altă vatră de foc. — E astrul stins care s'a trezit.

Sub acțiunea vechiului nostru Soare, flancurile stelei întunecate se deschid, și gazurile lăuntrice explodează cu violență. Tâșnesc flăcări. Ciocnirea are loc în mijlocul unei străluciri îngrozitoare.

Niciodată vedenie mai frumoasă, și nici mai teribilă, n'a lucit privirii omenesci. Sub acțiunea înfricoșatei isbituri, materia solară se împrăștie în dăre de foc până la orbita lui Mercur. Soarele întunecat a prins și el strălucire și își amestecă gazurile scântei-toare, vaporii metalici și lucirile incandescente, cu fusul luminos al umilei noastre stele. Din astrul reînviat izbucnesc două spirale de foc. Balauri de fulgere, își lăpădăsc unel de altul capetele în spre planeta Mercur, pe care o string în inelele lor; cutele lor lungi cresc văzând cu ochii; în patru ceasuri au atins planeta Venus, și steaua dimineții pălpăie ca un tăciune. — Vălbura incendiară ne va atinge și pe noi?

Pe Pământ s'a și făcut o căldură teribilă. Clocot teribil de ape ieșite din alvile lor năpădește continentele. Pădurile ard. Sa-tele și orașele se prăpădesc. Lungi cutremure sismice agită solul. Hăuri se deschid și înghit orașe întregi. Munți alunecă și se surpă. Toți vulcanii stinși se aprind din nou. Guri noi sculăpă materiile arzătoare ale focului central. Delușoarele din Auvergne varsă torente de lavă.

Căldura crește mereu. Omenimea înebunită, învârtindu-se în acest cuptor, caută scăpare în pivnițe, năvălește în caverne, se coboară în mine. — Precauțiuni zadarnice. Din minută în minută telegrafia fără fir aduce noutăți înspăimântătoare: Londra e distrusă; Lisabona, Amsterdam, Bordeaux, New-York, San Francisco, întreagă Coasta de Azur, Sicilia, Neapolul, Japonia, Antilele: toate acestea au dispărut, s'au dărâmat, inundate de apele cutropitoare...

Aerul se încarcă de electricitate. Lungi scântei tâșnesc din rețelele telegrafice. Tunetele răzbucăie. Pământul e străbătut în

lung și lat de cicloni. Toate elementele sunt învălmășite și deslănțuite...

În plin ceriu, printre norii zdrențuiți, cei doi sori își desvoaltă spiralele și flăcărează mereu. Numai câteva ore încă, și pe Pământ nu va mai fi nici un ochiu omenesc care să contempleze acest spectacol înfiorător, vrednic de geneze de altădată.

Pământul se învârtă în jurul unui Soare nou, ivit din părțile Cassiopei. Nimenea, în cerul sideral, nu știa de prezența sa. Pentru un astronom din sistemul stelar Vega, dispariția omenirii s'ar petrece fără să fie observată. Dar, pe registrele observațiilor sale, astronomul nostru ar încresta fără îndoială, faptul inexplicabil: „Soarele de mărimea 6-a, care se îndrepta spre noi, a crescut, pe neașteptate, în strălucire. În sfârșit — fenomen straniu — i-s'a schimbat mișcarea proprie. Noua stea se îndreaptă spre Crucea Sudului¹⁾).

Grandioasă, dar și cumplită, perspectivă! Care e verosimilă. Nu ca fantasmagoriile unuia sau altuia²⁾. Și se prea poate să fie realitate mult mai apropiată decât catastrofa, la fel de măreață și teribilă, ce ne așteaptă pentru clipele întâlnirii cu oaspeții de foc și flăcări pe cari li vedem cu telescoapele că aleargă spre noi, și știm și iuteala cu care străbat încoace depărtările ce ne despart. Așa-i colosul Alpha Aquilae, care se repede spre sistemul nostru solar, cu 33 km. la secundă, dela actuala-i depărtare de 14¹/₂ ani de lumină. Peste 1.320.000 de ani am și da față, dacă n'ar fi alții mai în apropiere, și tot în sbor spre noi. Cum e Alpha din constelația Andromeda, Gamma din Secerătorul, Mira din Chitul, Delta din Lebăda, Gamma din Leul, Zeta din Hercule, și alții destui, ca de ex., Alpha din Centaurul, soarele triplu, care nici nu se află la 10—20—40, ci abia la 4¹/₂ ani lumină distanță dela noi și care tot spre noi vine cu iuteală amețitoare. Și decumva între timp n'o să se întâmple altceva, o să ne topim în oceanul său incandescent cam peste 60.000 de ani. — Dacă nu ne-ar târi și pe noi, cu întreaga-i familie, Soarele, în goană nebună de 20 km. pe secundă, spre constelația Hercule! Unde tot hăuri de foc ne așteaptă. (Lenz, o. c. pag. 137—139).

(Va urma)

DUMITRU NEDA

¹⁾ Cf. Abbé Moreux: *Les Énigmes de la Science*. Tom. II. Paris. 1926. Pag. 137—144.

²⁾ G. H. Wells, a speriat lumea cu locuitorii din Marte care ar stărpi pământeni. (Vezi romanul *Năvălitorii din Stele*, tradus de S. Rădvan. Ed. Socec et. Co.). Prof. univ. I. Detre (tot într'un roman; *Lupta între două lumi*, Trad. Dr. B. Iosif. Edit. „Rex“) vede pierirea omenimei venind dela... Iurnici. Cu cari însă se poate pacta. — R. L. Sheriff, (iarăși într'un roman: *Vilăgvéga*, Epsst, Athenaeum. Trad. Nagy András), smulge Luna de pe Ceriu și o aruncă în ocean, — mai mult spre spaima peștilor, decât spre pierirea lumii.

S'APROPIE SFÂRȘITUL LUMII?

Cu vreo trei mii de ani mai înainte de ce știința ar fi precizat adevărul că în natură, sub raportul cantității, „Nimic nu se pierde, nimic nu se mai crează”¹⁾, Ecclesiastul spunea același lucru: „Cunoscut-am că toate câte au făcut Dumnezeu vor dăinui din veac în veac; și nimic nu se poate adăuga lor, și din ele nimic nu se poate scoate afară” (*Ecles. 3, 14*). Despre aceasta nu încapă nici o îndoială. Dar iarăși, sunt aproape două mii de ani de când, pe meleagurile Țării Sfinte, a răsunat, nu din gură de muritor de rând, ci din gura Celui ce, pe când pământul era încă nevăzut și netocmit și întunecat era deasupra adâncului, și nimica din ceea ce ființează azi, nu era încă scos din neființă, zisese, ca unul din Treime, ce era de mai înainte de toți vecii: Să fie lumină, și s'a făcut lumină (*Facere 1, 2—3*); da: din gura Acestuia s'a auzit cuvântul: Ceriul și pământul vor trece (*Mt. 24, 35; Mc. 13, 31; Lc. 21, 33*). Despre aceasta, deosemena, nu încapă nici o îndoială. Ca și despre adevărul spusei Apostolului Neamurilor că adevărat, trece chipul lumii acesteia (*1 Cor. 7, 31*); ori a Ucenicului iubit: Trece lumea și polta ei, rămânând să se bucure în veac numai cel ce face voia lui Dumnezeu (*1 Io. 2, 17*).

Sfârșitul vine; vine sfârșitul striga odinioară fiilor lui Israel prorocul *Ezechiel* (7, 6). Amenințarea aceasta privea numai neamul evreesc de pe atunci. Pe noi însă ne frământă alt sfârșit: cel al omenirii întregi. Și ne întrebăm cu firească îngrijorare: Când va avea loc acest desnodământ tragic?

Adevărat: Nu este lucrul nostru să știm vremurile, sau sorocurile, pe care Tatăl le-a pus întru a sa atotputernicie (*Fapte, 1, 7*). Iar de ziua și ceasul care va pune capăt vremelnicei vieți pământești a muritorilor a spus-o însuși Mântuitorul că nimeni nu știe; nici chiar îngerii din ceriuri, numai singur Tatăl (*Mt. 24, 26*).

Cu toate acestea problema s'a pus chiar dela începuturile creștinismului și sf. Pavel, totdeauna la curent cu ceea ce se petrece în sufletele credincioșilor, se simte îndatorat să-i dumiriască, iară și iară, pe cei din *Thesalonica*; „Iar despre vremuri și despre ceasul sorocit, fraților, n'aveți nevoie ca să vă scriem. Căci singuri știți prea bine că ziua Domnului vine așa, ca un fur în puterea nopții.

Atunci când vor zice: Pace și liniște! atunci, fără de veste, dă peste ei pierirea... În privința venirii Domnului nostru Isus Hristos și a adunării noastre împreună cu el, vă rugăm, fraților, să nu vă lăsați prea degrabă zguduși în cugetul vostru, nici să vă spăimântați, nici de duh prorocesc, nici de vorbă, nici de vre-o scrisoare ca pornită dela noi, precum că ziua Domnului a și sosit. Să nu vă amăgiască nimeni, cu nici un chip. Căci ziua Domnului nu va sosi până ce mai întâiu nu va veni lepădarea de credință, și nu se va da pe față omul nelegiurii, fiul pierzării; protivnicul, înălțându-se mai presus de tot ce se numește Dumnezeu, sau e făcut pentru închinare, așa încât să se așeze în templul lui Dumnezeu și pe sine să se dea drept Dumnezeu. — Nu vă aduceți aminte că, pe când eram încă la voi, vă spuneam aceste lucruri?” (*1 Thes. 5, 1—3; 2 Thes. 2, 1—5*).

Temeliul acestor preocupări răscolitoare de suflete era, înafară de profeții, mai mult ori mai puțin vagi, ale Vechiului Testament, vorba limpede a Fiului Omului: „Precum iese fulgerul dela răsărit și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului... Și atunci vor plânge toate semințiile pământului; și vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii ceriului, cu putere și cu slavă multă. Și va trimite pe îngerii săi cu glas mare de trâmbiță și vor aduna pe cei aleși ai lui din cele patru vânturi, dela marginile lor” (*Mt. 24, 27—31; Mc. 13, 4—37; Lc. 21, 25—26*). Așisderea și asigurarea celor doi bărbați misterioși, îmbrăcați în haine albe, cari li-s'au arătat și au grăit celor ce erau cu Mântuitorul când s'a înălțat la ceriu: „Bărbați Galileeni, de ce stați uitându-vă la cer? Acest Isus, care s'a înălțat dela voi la cer, astfel va și veni, precum l-ați văzut ducându-se la cer” (*Fapte 1, 10—11*).

Întrebarea lui Petru, Iacob, Ioan și Andreiu: „Spune nouă când vor fi acestea? Și care este semnul, când acestea toate se vor săvârși?” (*Mc. 13, 4*), nu e decât cea mai firească și mai spontană ce și poate închipui cineva. Și nu-i lucru prea de mirare înfrigurarea cu care creștinii vremilor apostolice, ca și cei din veacurile ce au urmat, au știricit mereu: când va fi sfârșitul? Mai ales că stătea scris în Cărțile Sfinte că „nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi” (*Mc. 13, 30*); iar Sf. Pavel, mângâind pe cei întristați pentru cei morți ai lor, le spune, după cuvântul Domnului: „*Nol cel vit, care vom fi rămas la ventrea lui, .. vom fi răpiți, împreună cu ei (cu cei morți, dar inviați) în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh, și așa pururea vom fi cu Domnul*” (*1 Thes. 4, 15—17*). Ingerul tainic al Apocalipsului, din partea sa, șoptește și el de repetate ori văzătorului din Patmos

¹⁾ Vezi „Cultura Creștină” Nr. 7—9 a. c.

incântat de biruința asupra balaurului legat pe o mie de ani, cât va stăpâni apoi pace și fericire pe pământ, și de vedenția cerului nou, a pământului nou și a noului Ierusalim: *Iată viu curând, și plata mea este cu mine (Apoc. 22, 7, 12—20).*

Cu admirabilul său bun simț și judecată sănătoasă, Românul vremilor noastre, în fața chinuitoarei întrebări a sfârșitului lumii, și a celor ce o să se întâmple în legătură cu aceasta, își are filosofia sa cuminte resemnată:

*O, tu, Doamne, bine știi, Din patru cornuri de lume
Cându-i sfârșitul lumii, VII și morți să se adune ¹⁾.*

Și odată ce Dumnezeu știe un lucru ca acesta, care nouă ne este tănuit — ne împăcăm cu atâta. Doar vreo babă din Cocova Ierii (Munții Apuseni) de va prinde'n vers un aleau ca următorul:

*Peste treizeci de ani iară
Vot vent în astă țară ²⁾.*

Dar: dorul babei e numai dor, deși-i spune tuturor. Dela Nistru pân' la Tisa nu va fi Român să creadă altfel. Și nici baba Insași nu va fi de altă părere, ori cât își va cânta cântecul. Noi știm altceva: că rând pe rând se ducem toți și că, până să piară lumea, va mai curge multă apă pe Dunărea bătrână. Din partea asta nu ne prea amărim zilele. Cum au făcut-o alții în vremuri mai vechi și mai noi.

Trecem peste anul de groază al dărîmării Ierusalimului, (70) cu arătările-i de spaimă, când atâția credeau că a sosit vremea să răsunе trimbița arhanghelului apocaliptic; asemenea și peste anul 195, socotit și el fatal (se cuprindea în numele, scris grecește, al Romei: $\rho=100$; $\omega=800$; $\mu=40$; $\eta=8=948$, minus 753, anul înființării cetății de pe cele șapte coline, = 195), ca și peste anul 365 (atâția ani, câte zile într'un an), crezut și acesta de rău augur, și ne oprim numai la anul 1000 — *χίλια έτη* a Apocalipsei (20, 2 squ). De pe fiori ai morții n'a fost cuprinsă atunci, mai ales lumea apuseană, veacuri de rândul încălzită cu măririle visului hiliast, dar și înspăimântată de vedeniile aceluiaș vis milenarist — după cum erau propovăduitorii acelei plămăziri fanteziste, dar susținută ca adevăr ce s'ar cuprinde lămurit în Sf. Scriptură ³⁾. Ca totdeauna în preajma momentelor de tulburare obștească, n'au lipsit de lângă

¹⁾ Cf. *Horia Teculescu*: Pe Murăș și pe Târnave. Sibiușoara. 1928. Pag. 86.

²⁾ *Kořf E. Naghu*: Viața viitoare în bocetele românești. București. 1940. Pag. 49.

³⁾ S'a ocupat serios și temeinic cu această problemă pâr. *Alex. Todea*: De doctrina millenariz. Roma. 1940. (Teză de doctorat).

falșii proroci nici cobile care au mărit spaima până la paroxizmul. Iar în cazuri de aceste e știut că nu glasul celor cu scaun la cap e ascultat. — Icoana ce urmează numai exagerată nu se poate spune c'ar fi:

„Scena Judecării din urmă trebuia să se desfășoare la Ierusalim. În 999, numărul pelerinilor ce se îndreptau spre Răsărit pentru ca s'aștepte în acest orăș sosirea Domnului, era așa de mare, că puteau fi comparați c'o oștire pestitoare. Cei mai mulți își vânduseră bunurile și averile înainte de a părăsi Europa, și în Tara Sfântă trăiau pe câmp. Clădiri de tot felul erau lăsate să cadă în ruină, pentru că se dădea cu socoteala că-i de prisos să mai fie îngrijite, odată ce capătul lumii era așa aproape. Anumite edificii de seamă erau dărâmate cu de-a-dinsul. Chiar și bisericile, în general atât de cu grijă întreținute, suferiau din pricina acestei nepăsări. Cavalerii, oameni din burghezii și robi, mergeau spre Soare-Răsare în cete, ducându și femeile și copiii, cântând psalmi în voce și aruncând priviri de spaimă spre ceriu, despre care gândiau că în toată clipita se poate deschide să lase pe Fiul lui Dumnezeu să se pogoare în toată gloria sa ⁴⁾).

Pronosticuri cu privire la ceea ce așteaptă omenimea s'au mai făcut ele multe și înainte, și după anul 1000. Așa, într'o vreme, astrologii dădeau ca sigur sfârșitul lumii în anul 1186. Pe la 1080 Ranieri, episcop al Florenței, anunța că Antihrist e deja pe pământ; prezicătoarea Josefina Lamartine a fixat și anul când se va arăta Antihrist: 1900 ⁵⁾. *Ioachim*, egumenul mănăstirii cistercite din Fiori-Calabria († 1202), răspândise vestea că în anul 1260 precis începe perioada Sf. Spirit, incomparabil superioară perioadelor zise una a Fiului (Noul Testament) și alta a Tatălui (Vechiului Testament), care va dura apoi până la sfârșitul veacurilor. S'a legat de numărul 1260, răzîmându-se pe vîers 17 dela Mateiu cap. I, unde se spune că dela Adam până la Mântuitorul Hristos au trecut cu totul 42 neamuri (3×14). Decât: perioada a doua trebuie să fie și ea tot așa de lungă ca cea dintâiu. Așadar de 42 de neamuri. Cum însă lungimea unui neam (= generații) e de 30 de ani, e dovedit matematiceste (30×42=1260) că perioada Fiului se va încheia la 1260, ca să se înceapă cea a Spiritului Sfânt ⁶⁾, când va stăpâni, până la sfârșitul lumii, Evanghelia veșnică, spiritul luând locul literei în înțelegerea și trăirea creștinilor. — Cu două veacuri mai târziu *Sf. Vincențiu Ferrer* († 1419) va colinda Apusul pregătind mulțimile sufletește pentru cataclismul apocaliptic ce se află la ușă, cu înfricoșata judecată din urmă. A scris și Papei Benedict XIII în cauză, declarându-se însă, în prealabil, supus intru

⁴⁾ *W. Henry Harrison*, în *H. James Forman*: Les prophéties a travers les siècles. Paris. (Payot). 1938. Pag. 86.

⁵⁾ Cf. *Forman*, o. c. pag. 98—99.

⁶⁾ Cf. *A. Boulenger*: Histoire Générale de l'Église. Tome II, vol. V Paris. 1935. Pag. 303.

toate judecății Sf. Părinte. Convingerea sa intimă a fost strigătul des repetat, în scris și cu graiul: „Antihrist vine în curând; foarte în curând; e chiar aci”. Într-o cuvântare din cele ținute prin Spania și-a băgat în spărieți ascultătorii cu focul ceresc care o să-i facă scrum în patruzeci și cinci de zile... La nici un caz însă dânsul n'a mers așa departe ca *Martin Gonzales* care afirma, în 1359, că-l fratele sf. arhanghel Mihail, și că Dumnezeu i-a rezervat lui locul ce-l pierduse Lucifer. La capătul lumii, care-i foarte aproape, el, *Martin Gonzales*, „primul Adevăr al Scării cerești” o să strivească pe Antihrist, în mâni cu crucea lui Hristos și pe cap cu Cununa de spini...¹⁾ — *Austerul Savonarola* († 1498) a avut și el vedenii înfricoșate și n'a făcut taină din ele: Odată (în 1492) a văzut cerul deschizându-se și o mână arătându-se cu o sabie pe care era scris: „*Gladus Domini super terram cito et velociter*” (= Sabia Domnului asupra pământului în curând și cu degrab). Într-una din sguduitoarele sale predici „*Despre corabia lui Noe*” atrage luarea aminte a tuturor că ușa corabiei lui Noe e deschisă încă. Dar numai puținică vreme: „Va veni vremea, și nu-i departe, când corabia se va închide și mulți se vor căi prea târziu că n'au intrat în ea”. — *Pico della Mirandola*, care-i ascultase o predică pe tema: „*Ecce ego adducam aquas diluvii super terram*” (= Iată, voiu aduce apele potopului peste fața pământului) notează că s'a depărtat, din domul dela Florența, înghețat, și cu părul măciucă²⁾.

Am înșirat câțiva, din catastihul lung al apusenilor ce au presis sfârșitul lumii.

Ani de groază au fost ei mai mulți. Așa anul 1496 când se povestea cu spaimă c'a fost pescuit în Tibru un monstru cu cap de măgar, trup de femeie, piciorul drept de cerb, cel stâng labă de scriitor și, în loc de spinare, cu un obraz bătrîn, acru și sbârcit... Din care arătare astrologii îndată au tras încheerea: s'a sfârșit cu lumea! Dar anul 1496 a trecut, iar păcătoasa de lume a rămas cum a fost. — Un anumit *Stoffler*, cumpănind zodiile, a aflat că în 1524 planetele Saturn, Marte și Jupiter se află tustrele, deodată, în zodiacul Peștilor, din care lucru nu poate ieși altceva decât pierirea Pământului. Asta fără doar și poate: în *Februarie 1524*. Pământul și pământeni au scăpat însă teferi și de astădată. Ca și în anul

1666, cel cu numărul Fiarei apocaliptice, când iarăși se aștepta prăpădul cel mare. Și ca și în 1843 când, după toate socotelile americanului rămas de pomină, *William Miller*, avea să se întâmple, negreșit, catastrofa finală. Acesta întrecuse în precizie toți înaintașii în astfel de vedenii: la miezul nopții lui 21 Martie 1843 lumea înceată să mai existe! Un tovarăș de idei a lui Miller, mai practic decât dânsul — nici că se putea altfel, odată ce-l chema *Josua V. Hines* — s'a îngrijit de haine albe (sigur că pe bani buni) pentru dreptii cari vor fi ridicați în aer, întru întâmpinarea Domnului... La Boston au fost văzuți, de cu seara, ieșind bărbați, femei și copii, cete-cete, spre câmp, pe coline, sub cerul liber, ca să poată fi răpiți întru cele înalte, mai comod... Când a apus soarele, și mai ales când au răsărit stelele, mulțimile au izbucnit într'un „*Alluia*” puternic, ce a ținut până la miezul nopții, și după aceea. Soarele dimineții de 22 Martie i-a petrecut acasă abătuți, tăcuți, cu ochii plânși, și frânți de oboseală. — Tot atunci millerștii din Westford (Massachusetts) s'au adunat pe la moșii să aștepte înălțarea la ceru, în rugi și închinăciuni. Amos, nebunul locului, s'afia și el pe acolo. Dar el nu credea nimic din câte se svoniau. Și cum tocmai îl apucase un dor nebun să sufle în goarnă, și-a făcut cheful numaidecât. Atâta a trebuit ca mulțimile întrunite să se reverse pe uși afară, la larg, întrecându-se care de care să ajungă la loc mai potrivit pentru înălțare la ceru. „*Slavă Ție Doamne, slavă Ției Aliluia!*” cutremura văzduhul. Iar Amos li trăgea tot mai cu foc, — până a fost descoperit. Dar și atunci tot el de către pădure: „*Prostănacilor! Cărăbăniți-vă acasă și îndopați-vă cu baraboii!*” — Și s'au dus plouați rău. Dar încăle n'au pățit-o ca un alt „*miller*”-ist care a vrut să-i „*taie*” pe toți: și-a pus aripi de curcan și s'a avântat dela înălțime mare să sboare, dar a căzut butuc și s'a ales cu un braț rupt. Și cum a pățit-o Miller însuși: a fost lovit de apoplexie când a văzut că și cu al doilea termen profetic: 31 Decembrie 1844, s'a dat de minciună. — *Mother Shipton* (Măca Shipton) n'a nimerit-o mai bine cu a. 1881, apoi 1882, declarați ani ai cataclismului universal. Și vedem c'a trecut și anul 1931, despre care *Societatea Profetică din Dallas* (Texas) afirma că-i arătat, indubitabil, a fi an fatal lumii întregi, de Apocalipsă și de apocrife, de coridoarele piramidelor și de cronologia profetului Daniil, de alegerea lui Kemal Pașa și de numărul Bestiei apocaliptice. Și de alte izvoare de mâna întâiu. Mai rămâne acum a. 2000, respectiv 1998. Cel dintăiu e dublul mileniului, cel de al doilea e triplul magic ($3 \times 666 = 1998$) și e chiar numărul pătimirii Fiului Omului, care a fost răstignit în săptămâna 1998) a

¹⁾ Cf. *M. Gorce*: *Sf. Vincent Ferrier*. Paris. (1935 („*Les Saints*”). Pag. 86—91.

²⁾ Cf. *Piero Masciattelli*: *Savonarola*. (Trad. H. H. Révhegyi Rózsa). Budapesta. 1936. Pag. 80—85.

vieții sale pământești). — Noroc că cel puțin noi, cei mai în vârstă astăzi — n'o să mai facem pe atunci umbră pământului²⁾.

Răsăritul, leagănul adevăraților proroci, dar și pepiniera fără pereche a pseudoprofeților, și-a avut, și își are și astăzi, prezicătorii săi, atât pentru cauze cari privesc exclusiv lumea răsăriteană, cât și pentru altele, cari privesc lumea întreagă. Așa, în veac. XI, au fost publicate la Constantinopol niște profeții atribuite lui *Metodie*, episcopul Patarei, martirizat sub Dioclețian, pe la începutul veacului IV. După una din aceste preziceri, Ismaeliții (= Arabii) o să ocupe mai multe țări și o să supuiască mai multe neamuri creștine, drept pedeapsă a păcatelor săvârșite de preoți și mireni. După alta, Turcii o să-și adape caii în apele Rhinului. — Împăratul bizantin *Leon Filozoful*, în veac. IX, a spus-o aproape cu șase veacuri mai înainte de a se întâmpla, că Cetatea lui Constantin va fi ocupată de mohameđani sub un Constantin. — Unul din oracolele grecești susținea, cu mult înainte de 1453, că pentru crimele și sângele care murdăresc Bizanțul, „dușmanul se va năpusti asupra cetății, va nimici strălucirea și slava sa, îi va pângări lăcașurile de închinare și femeile, va da foc clădirilor sale și va face să răsunе jeluirile sale³⁾ — *Jerolim Agatanghel*, „păcătoasa și nevrednica slugă a lui Isus Hristos” cum se prezintă el însuși, a scris, „ca sănătoasă minte”, la 1279, în Messina. (Sicilia), un cuvânt pronosticesc, care s'a și dat publicității în 1376 la Agatopoli în grecește (Agatanghel făcea parte din monahiceasca stare a Marelui Vasile), iar în românește la 1818, 1838, 1850, 1859 și 1914. Văzătorul e pornit rău împotriva Romei, căreia îi pune în vedere că „va scânci ca un lup hămând — friul strunește dinții — și cu frâu și cu zăbală se vor sfărâma fălșile” ei, de „ldră cu șapte capete”. Cum are ordin să scrie „spre povățuirea creștinătății apusului”, cele mai multe cuvinte le are pentru Austria, Germania, Galia „vulpea cea vicleană (care-și) va pierde coada”, Rusia, Polonia. Acesteia din urmă îi sună, între altele, ceia ce urmează:

„Polonie neodihnită, îi răsăritori, te văd că din nestatornicia egiptătezi. Împăratul cel mândru te umbrește, și văd că afezile rup inima ta și mintea ta; dar nu te teme, un înțelept patriot dela tine, alegându-se de către stăpânirea Ruteană, și în scaun suindu-se, va conțeni ticăloșile, și în fericire te va

¹⁾ Cf. *Forman* o. c. pag. 101—102.

²⁾ Cf. *G. Dennis: La fine del Mondo*. (Trad. E. Bargellini). Bari. 1934. Pag. 70—96.

³⁾ Celebrii *Nostradamus* e mai darnic: după dânsul catastrofa cea mare nu va avea loc înainte de 3420. — *Forman* o. c. 276.

aduce. O Polonie, se apropie Haștes Galului și a Vandalului, și se înfruptește cu tine, și Borusulul vei fi supusă; cea tatemelată statornică tocmeală a Rutenilor, te va face nebiruită, și vei fi fericită. Statornicii noul, întâmplări noul se vor lvi în sânul Europei; marea și uscatul se vor uni pentru Gal. Muzele cântă biruința, dar acum iată Anguin cu silnicie, la a galului moștenire să gătește; între cel trei fraji se vor arăta cele trei monarhii împărțite, și spre moștenirea lor rămâne numărul cel cu slove de aur, desaloga vremea sau vadeam „Avyclavy” (1855). Se va arăta pace despre pământ, urmează pierzarea Agari-nelor, după aceasta dănșuește Apostoliceasca biserică”¹⁾.

Piramidologiștii și-au bătut mult capul să desvăluie enigma profetică, mai ales a *piramidei lui Cheops*, zisă și Piramida cea mare, zidită, după istoricul Wallis Budge, pe la 3733 înainte de Hristos, după alții între 3700—2700 înainte de Hristos. După combinații complicate s'a ajuns la încheerea că, amăsurat indicațiilor Marelui piramide, între 16 Septemvrie 1936 și 20 August 1953, în Răsăritul apropiat va avea loc un războiu cumplit, din care Israel (adecă Anglia, după interpretarea piramidologiștilor) va ieși biruitor și mărit; se va produce a doua venire a lui Hristos și se va ținea judecata cea de obște. Cu acesta se va încheia perioada distrugerii, și va începe o epocă de clădire, care va dura cel puțin o jumătate de veac, adecă până la 2001, dincolo de care dată „pro-fașia” piramidei nu mai știe nimic, Piramidologiștii însă cred că atunci, în Septemvrie 2001, va începe o altă civilizație, cu un stat internațional teocratic, în care totul va fi înnoit²⁾.

Întreg Extremul Orient, Indiile, Mongolia, și chiar o bună parte din Siberia, așteaptă în curând o luptă strășnică între puterile luminei și ale întunerecului, lumina ieșind biruitoare. Profesorul Roerich, care a făcut vreme de cinci ani o expediție științifică în acele părți de lume, povestește că, în sensul „profețiilor” ce trec, peacolo, din gură în gură, noua lume ce va veni, va fi precedată de un războiu îngrozitor între neamuri, cum n'a mai văzut altul soarele. Numai câțiva ani se vor mai scurge însă, și toată lumea va auzi pașii puternici ai Împăratului erei celei noi, care trăiește în turnul de lumină din Shambhala³⁾, și care va fi

¹⁾ *Hrismos*, adecă prorocirea fericitului Ieromonah Agatanghel. București. 1914. Pag. 34.

²⁾ *Forman*, o. c. pag. 727.

³⁾ Shambhala, lăcașul viitorului Stăpân bun al lumii, pentru unii ocultişti e o împărăție spirituală, pentru alții însă e o realitate terestră undeva în Asia, deși nevăzută de imperfecți: „Shambhala... minunea aceea verde, între munții acoperiți cu zăpadă, casele acelea ciudate; oamenii acela fără vârstă care-și vorbesc atât de puțin, deși își înțeleg atât de bine gândurile. Dacă n'ar fi ei, care să se roage și să gândească pentru ceilalți toți, continentul întreg ar fi sguduit de stălea forțe demonice, pe care lumea modernă te-a deslănțuit dela Renașterea încoace” — Cf. *Mircea Eliade: Secretul Doctorului Honigberger*. București (Socac). Pag. 90.

cunoscut sub numele de Maitreya. — Madame Blavatsky e convinsă că vârsta întunecată, Kaliyuga, e pe sfârșite, și-i va urma Satya-Juga, vârsta luminei. Trimisul pentru Apus al marilor măestri ai înțelepciunii se va arăta cam pe la 1975. Noua rasă omenească, cu mult „mai nobilă, mai glorioasă și mai spiritualizată“ decât cea de acum, să și vădește deja, deși nu face zgomot!).

Acum: odată ce problema sfârșitului lumii s'a pus deatâtea ori și a primit atâtea soluții, ce să creadă și de ce să se țină creștinul luminat? Răspunsul e unul singur: să creadă ce-i spune mintea, ce-i spune știința, ce-i spun Scripturile și, una-alta, și din ce-ia ce-i spun oamenii despre cari are motive serioase să-i socoată învredniciți de Dumnezeu să vadă mai adânc și mai limpede ca alți muritori în tainele vremilor viitoare. Mintea însă-i spune că tot ce a avut un început, va avea și sfârșit și că, deci, și lumea se va sfârși odată și odată. Știința îi învață că acest sfârșit poate veni pe multe căi, una mai firească decât alta. În Sfintele Scripturi încă se află numeroase indicații cu privire la acest lucru, iar suflete adânc și limpede văzătoare în semnele vremilor au fost, deasemenea, multe.

Ce ne spun Scripturile?

Ne spun multe de toate. Între altele că, înainte de a veni sfârșitul, Evanghelia împărăției lui Dumnezeu se va propovădui în toată lumea: întru mărturie la toate neamurile (Mt. 24, 14). Care-i înțelesul acestui cuvânt al Domnului? Se gândește Mântuitorul la sfârșitul lumii evreiești¹⁾, ori la sfârșitul omenirii întregi? În cazul al doilea: propovăduirea Evanghellei la toate neamurile vrea să zică încreștinarea tuturor neamurilor în complexul lor, ori vestirea adevărului creștin la o mulțime mai mică ori mai mare din sânul fiecărui neam? Evident, amăsurat acestui al doilea înțeles, sfârșitul lumii ar fi foarte aproape. Dacă însă cuvintele Domnului sunt a se lua în primul înțeles, suntem foarte departe de finalul tragediei umane. Ba, printr'un paradox straniu, ne-am tot depărtat de el. Faptul e ușor de înțeles: Câtă vreme numărul necredincioșilor crește, prin naștere, an de an, cu câte 20 (după alții cu câte 30) de milioane, al dreptcredincioșilor se ridică abia cu câte 4 milioane. Așa că astăzi sunt mai mulți necredincioși decât erau când s'a înființat Congregația Propagandei, ori când a fost răstignit Hristos Domnul. Ca să țină pas cu necredincioșii, numărul convertirilor ar trebui să se urce la de 12 ori numărul celor

de azi, iar ca să poată absorbi întreg plusul de populație necreștină, ar trebui să atingă cifra de 30 de ori creșterea numerică de azi!).

Sf. Pavel, precum am văzut, face atenție pe theosalonicenii vremii sale, să nu se spaimânte, pentru că venirii Domnului o să-i premergează evenimente însemnate: apostasia cea mare a neamurilor; lăpădarea lor din partea lui Dumnezeu, și arătarea omului fără-delegii, a cărui ventre este după lucrarea Satanei (II. Thess. 2, 1—12). — Amănuntele acestea profetice sunt foarte grăitoare. Și aievea: de apostasie — „depărtare“ — ca cea prezisă de Sf. Pavel înainte de veac. XVI nu poate fi vorba. Nici de vre-un om al fără-delegii — ἀνθρώπος τῆς ἀνομίας — ca cel din epistola paulină menționată. Nu-i vorba, au fost ele „depărtați“ dela adevărata Biserică a lui Hristos în Persia, Siria, Palestina, Arabia, Egipt, Cirenaica, Mauretania, Numidia ș. a., dar au rămas locale. Iar biruitorul nici când nu s'a adorat pe sine însuși. Asta a făcut-o Renașterea, a făcut-o Luther cu liberul examen, a făcut-o Pseudo-Reforma și filca sa, Revoluția cea mare franceză, cari au „laicizat“ neamurile și au dat lui Cesar ceea ce este a lui Dumnezeu; o face Statul modern, care se înalță mai presus de tot ce se zice Dumnezeu sau închinăciune“ (II Thess. 2, 4). Plus X, în scrisoarea sa pastorală „E supremi apostolatus“ (3. X. 1903) se întreabă îngrijorat: „Poate-se oare să scape cuiva că societatea omenească, acum mai mult decât în veacurile trecute, e cuprinsă de o boală foarte gravă și foarte adâncă, ce se înrăutățește pe zi ce trece și o roade până la măduvă, târând-o spre ruină? Boala aceasta voi o cunoașteți: e defecțiunea dela Dumnezeu; e apostasia... Cu ce îndrăzneală, cu ce turbare, se năpustesc pretutindenea împotriva religiei și practicelor ei, izbesc în învățăturile religiei revelate, pretind ca omul să fie scăpat de îndatoririle sale față de Dumnezeu, se poartă luptă înverșunată pentru totala lor ștergere! În schimb... omul însuși, printr'o temeritate fără seamăn, se plasează pe sine în locul lui Dumnezeu... Intr'adevăr cine se gândește la toate acestea nu se poate să nu fie cuprins de teama că relele prevestite pentru sfârșitul veacurilor, pervertirea aceasta a moravurilor, sunt un fel de preludiv al acestui sfârșit, un început al lui, și că fiul pierzării de care vorbește Apostolul, se află deja pe pământ, așa de mare-i îndrăzneala, așa de mare-i furia cu care se năpustesc pretutindenea împotriva religiei“.

¹⁾ Cf. Forman, o. c. pag. 277—79.

²⁾ Cf. A. Durand; Évangile selon St. Matthieu (ed. 7). Paris. 1927. Pag. 433

³⁾ Cf. Pasquale M. d'Elia: A quando la conversione di tutte le genti? (Osservatore Romano, 7. 12. 38).

Erezille cele vechi au făcut ele mult rău Bisericii, dar n'au declarat individul autonom; s'a discutat cărja, dar nu autoritatea, ai cărei semn este „Omul Păcatului” lansat de Renaștere și de Reformă în veac. XVI pe planul individual, s'a manifestat, începând cu sfârșitul veacului XVIII, pe planul națiunilor, iar dela începutul veac. XX încoace pe planul întregii umanități¹⁾. — Celea ce se petrec, mai ales dela încetarea războiului mondial încoace, sunt carte deschisă tuturor celor ce știu ceti în ea.

Alte semne ale aproprierii sfârșitului: pervertirea simțului moral sub masca unei false pietăți; prigonire înfricoșată a tot ce-i autentic creștin; o nemaipomenită mulțime de pseudohristoși și pseudoprofeți, și o nebunie a războaielor între neamuri, cum n'a mai cunoscut istoria, urmată de o neroadă nepăsare față de orice primejdie, tocmai când desastrul e la ușă. Tabloul zugrăvit de Sfintele Scripturi e destul de lămurit: „Să știi — acrie sf. Pavel lui Timoteiu — că în zilele cele de apoi vor veni vremi cumplite. Că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de argint, măreți, trufași, hulitori, de părinți neascultători, nemulțumitori, necurați. Fără de dragoste, neprimitori de pace, clevetitori, neliniștiți, nedumescnici, neiubitori de bine; vânzători, obrasnici, îngâmfați, iubitori de deslătări, mai mult decât iubitori de Dumnezeu; având chipul bunei credințe, iar puterea ei tăgăduind” (II Tim. 3, 1—5). — Decât: tabloul zugrăvit de Apostolul Neamurilor e o copie de pe natură a veacului nostru atât de bogat în teorii umanitare, sub cari se ascunde însă cultul de sine și se satisfac prea pământestește pofta teoreticienilor. Nouă ne este dat să vedem o pietate științifică și o caritate administrativă, rece și respingătoare, ca tot ce-i contrafason. În același timp suntem mărturiile stăpânirii celei mai înverșunate și mai neîmpăcate uri ce a cunoscut istoria: ura de rasă, ura de clasă, ura Răsăritului față de Apus, și ura societăților oculte, cari se pricep de minune la propagandă pe tot întinsul globului, împotriva Bisericii și a lui Hristos. Sau, cum zice sf. Pavel: împotriva a tot ce se zice Dumnezeu și i-se aduce închinăciune (II Tes. 2, 4).

Se va obiecționa: Stările descrise de sf. apostol Iuda (8—16) și chiar de sf. Pavel (Rom. 1, 24—32) ca aparținând tocmai vremilor apostolice, nu sunt mai puțin întunecate ca cele prevăzute pentru vremile preținoase a. n. cele de apoi.

Fără îndoială. Obiecțiunea aceasta însă nu dovedește atceva, decât că „vremile cumplite” prorocite de robul lui Hristos sunt o

reînviere și o culminare a păgânismului detestat de el. Și apoi să nu se piardă din vedere trei amănunte caracteristice: a) „Civilizația modernă e o civilizație de masse; cea dintâiu de când este civilizație. Acesta-i este caracterul propriu. Moravurile, spiritul său, sunt acelea ale „numărului mare”, și noi vedem că tocmai în sânul mulțimilor civilizația a răcit iubirea, făcând să progreseze nelegiuirea. — b) Oamenii descriși de sf. Pavel, deja foarte puternici pretutindenea, asaltează puterea în toate statele mari ale lumii, unde încă n'au acaparat-o. Cheile viitorului sunt în mâinile lor. — c) Pentru primadată, dela potop încoace, oamenii nu se mulțumesc „să bea fărădelegea ca apa”, ci pretind că e slântă, o erijază drept doctrină socială, fac să fie propusă în școlile publice, o pun de temelie legilor lor, și nu vreau altă religie decât a ei”²⁾. — Pentru cei cari urmăresc cu pricepere oamenii și întâmplările zilelor noastre, nu-i lipsă de lămuriri deosebite.

O altă caracteristică semnificativă a vremilor noastre: Falșii hristoși de azi nu mai vin în numele Nazarineanului, ci în numele lor propriu, și cei amăgiți de dânsii nu-i prezintă ca trimiși ai lui Hristos, ci ca tot atâția adevărați Hristoși și Mântuitori de neamuri. Și, din nefericire, vedem prea bine că această sinistru masoară radă prinde deși, având în vedere pe hristoșii mincinoși și prorocii mincinoși ce se vor arăta în vremile apropiate de coadă veacurilor, însuși Fiul lui Dumnezeu atrăsese luarea aminte asupra lor, dând statul dumnezeesc: „Atunci de va zice vouă cineva: iată aici este Hristos, să nu credeți! Și de vor zice: iată în pustie este, să nu ieșiți; iată în cămări, să nu credeți (Mt. 24, 23, 26). — Să pomenim cu numele falși hristoși de azi, cari dau semne mari (Mt. 24, 24) și fac lucruri minunate, ce par minuni în ochii celor nepriepuți? De prisos. Trăim doar în zodia lor și a ciracilor lor.

Zice Domnul la sf. evanghelist Marcu: „Că va fi în zilele acelea necaz ca acela — (necaz mare, Mt. 24, 21) — care n'a fost până acum din începutul zidrei (din începutul lumii, Mt. t. a.), care au zidit Dumnezeu, și nici va mai fi” (Mc. 13, 19). Dar ne putem întreba: Cunoaște istoria urgie mai înfricoșată, și de așa proporții înspăimântătoare, ca aceea care bântuie asupra omenimei de câțiva ani, și amenință să tot crească în extindere și sălbătăcie?

Celea ce se petrec în vremile noastre — mai ales de-un sfert de veac încoace — nu îndreptățesc, oare, bănuiala, c'am fi în preajma, dacă nu chiar în miezul „vremilor cumplite”, prorocite de

¹⁾ Cf. J. du Plessis: Les Derniers Temps. Paris. 1936. Pag. 133—148.

²⁾ J. du Plessis, o. c. pag. 168.

sf. Pavel, și prevestitoare de cataclismul apocaliptic? Nu-s zilele noastre, mai mult ca oricare altele pe cari le cunoaște istoria, realizarea cuvintelor Mântuitorului: „Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție, și vor fi foamete, și ciumă și cutremure pe alocurea” — Incepătura durerilor? (Mt. 24, 8).

Fără să credem orbește în cuvinte ce n'au, neîndoelnic, pecetea Spiritului Sfânt, și fără să fim dintre cei ce se sparie de spectre, ne poate da, totuși, de gândit, împrejurarea ușor de constatat și de dovedit, că vremile prin cari trecem noi acum au fost prevestite încă de mult, și de multe suflete într'adevăr cuvioase, ca fiind vremile „necazului celui mare”. Și nici neînțelepți nu vom fi, dând ascultare sfatului inspirat al sf. Pavel: „Prorociile să nu le defăimați. Toate să le ispitiți: ce este bun să țineți” (1 Thes. 5, 20—21). Las, că în cazul ce ne preocupă, nu-i vorba de prorocii în înțelesul strict biblic al cuvântului. Și nici prezicerile uneia sau alteia din persoanele ce vom pomeni, nu sunt literă de definiție dogmatică, care să ne oblige să-i dăm crezământ integral și necondiționat, fiind altfel niște lăpădași de lege, ci ca niște revelații particulare ce sunt, — valent tantum, quantum valere possunt. Liber este prin urmare fiecare să primească din aceste revelații ce socoate că-i cu temei. Precum liber este să nu primească nimic. Biserica nu se angajează pentru revelațiile particulare. Face doar atâta că, nevăzând în ele nimic ce ar fi contra credinței ori moralei, lasă să fie cunoscute și primite, ori — neprimite de cei cari ajung la cunoștința lor pe vre-o cale oarecare. Fiindcă oficial niciodată nu li-se face propagandă, și cu atât mai puțin sunt impuse de autoritatea bisericească.

Acestea premitându-le, spicuim câteva preziceri, respectiv revelații particulare, privitor la zilele „necazului celui mare”.

Ven. *Vartolomeu Holzhauser* (1613—1658), preot bavarez, comentând Apocalipsul, susține că lumea se află într'a cincea epocă a Bisericii, care începe cu Papa Leo X (1520) și va ține până la un Papă sfânt și un „Mare Monarh” care va impune tuturor supremația sa.

Compatriotul lui Holzhauser, bunul credincios *Matthias Lang* († 1820), supranumit și „Mühlhiasl”, ori numai simplu „Hiasl”, a prevestit o seamă de lucruri cari s'au împlinit până la unul, mai cu seamă cea ce priveau războiul din 1914—1918. Despre vremile ce vor urma acestui război a precizat: „După război nu va fi pace: poporul se va răscula; oamenii se vor bate unii cu alții ca orbii; răsmirița va intra în toate casele; o să-i omoară pe bogați și pe nobli. Războiul mondial, în loc să-i facă pe oameni mai

buni, li va face mai răi de cum au fost... Spuneți copiilor voștri, că strănepoții lor vor vedea vremile când pământul va fi măturat; Dumnezeu o să termine cu oamenii, pentru că nu va mai fi iubire între ei”. — Cătu-i pentru semnele acestor vremuri de coadă de veac, iată ce spune acelaș: „Credința religioasă va fi foarte slabă: abia dacă vor mai saluta vre-un preot, chiar și când li vor întâlni îmbrăcat în odăjdii. Toată lumea se va amesteca în politică; argați de pe la moșii și simpli muncitori se vor cocoța pe bănci ministeriale. Oamenii nu se vor mai gândi decât să se ghiltuiască și să se adape. Verile vor fi scurte și reci, încât abia se vor deosebi de iară. Cu un ban de aur se va putea cumpăra o moșle. Se vor face mulți bani, dar numai de hârtie, și piese sunătoare n'o să se mai vadă. Alătura de bogați putrezi, o să fie multă lume de coate goale. Unii vor avea atâta bănet, că vor umplea coșarci mari; numai cât bogăția asta n'o să țină mult, pentru că o să vină chi-piile roșii și o să facă mare prăpăd”¹⁾.

Printre hârtiile socotite ale Cuvioasei *Maria Rafols* († 1853), dar allate în 29 Ian. 1932, s'a dat și peste istorisirea unei vedenii a Cuvioasei, așternută pe hârtie de ea însăși, la porunca Mântuitorului. „Fiica mea — notează Sr. Maria Rafols că i-a zis Hristos Domnul — vreau, prin mijlocirea ta, să fac parte fililor mei, oamenilor, de haruri imbelșugate. Ce scrii tu acum se va afla în luna lui Ianuarie 1932, de una din Flicele tale, care-i cea pe care eu am ales-o să găsească ce ai scris tu la porunca mea... Vezi, Fiica mea, tu nu poți pricepe tot ce spun Eu. Dar nici nu-i de lipsă să pricepi, pentru că nu spun pentru tine, ci pentru alți Fii ai mei cari, într'o zi ce va veni, o să fie strașnic prigoniți. Ei vor fi nebotăriți și amărâți în luptele în cari li va arunca dușmanul dornic să facă să dispară religia, și până și dulcele meu Nume, din toate unghiurile Țării (spaniole). Când va veni vremea aceasta, care va începe pe față și deschis în anul 1931, Eu vreau ca toți Fiii mei, oamenii, cari m'au costat atât de mult, să-și înalțe sufletul și să-și pună întreaga lor încredere în mine și'n Prea Sfânta Mea Maică. Eu sunt totdeauna acelaș, și nu mi-am schimbat firea; Eu deprind și acum aceeaș milă și aceeaș iubire ca pe vremea când trăiam pe pământ în trup muritor. Evanghelia mea e totdeauna aceeaș; ... numai cât oamenii, Fiica mea, își uită de ea, și mulți mă disprețuesc și mă jignesc. Din partea mea, chiar dimpotrivă: Eu sunt totdeauna gata să uit totul, să nu țin seama de vătămarile lor,

¹⁾ Cf. *J. J. Johannis: Le Monde en feu. Paris. 1936. Pag. 28 și 40-41.*

Întru cât ar alerga plini de căință, și de absolută încredere, la Inima Mea compătimitoare și milostivă. — Dacă ar fi necesar să sulăr din nou chinurile Pătimirii mele și moartea pentru a-i mântui, să crezi, Fiica mea, că așa face-o. Dragostea ce le-o port e așa de mare că, pentru un singur suflet, mi-aș dăruî din nou Viața. Eu nu mi-am uitat de ei, Fiica mea, și ca să capete curaj și îndrăzneală, le vorbesc din nou, prin mijlocirea ta¹⁾.

Toate acestea s'au scris înainte de 1853 și astăzi — după căderea lui Primo de Rivera, după grozăviile din Asturii, după fuga regelui Alfonso XIII, și după înflorătorul războiu civil din patria cuvioasei Maria Rafols — vedem că toate s'au împlinit așa cum erau prezise.

Cu mult înainte de tragedia anilor 1914—1918 și a năpraznicei furtuni prin care tocmai trecem, fratele laic *Ludovico Rocco* († 1840), călugăr franciscan dela Muntele Sinai, a anunțat că Rusia va fi teatrul celor mai nefachipuite atrocități; că familia Țarului va fi asasinată; că Polonia va reinvia; că regii și principii germani vor abdice; că va suferi mult mai ales regele Prusiei; că Austria se va uni cu Germania, care va fi susținută (n'a precizat: de voie ori de silă) de orașele comerciale din Slešwig, Holstein, și Belgia (Întreagă, după vedeniile robului lui Dumnezeu, P. Valentin Pacquay † 1905); că Ungaria e sortită să dispară; că Slavii meridionali se vor uni, și vor forma un mare imperiu catolic, apoi vor alunga pe Turci din Constantinopol, unde semiluna va lăsa locul său Crucii; iar Ierusalimul va deveni cetate regală²⁾.

Tot vremile noastre pare a le avea în vedere angelica fiică a lui Adalric, ducele Alsaciei, *sf. Ottilia* (Odile, † 720) când, privind în viitorul ce i-se destăinuia, spunea contemporanilor săi unele ca acestea:

„Auzi, auzi, frate: am văzut groaza pădurilor și a munților! Au înghețat popoarele de frică, fiindcă niciodată, în nici o parte a lumii, nu s'a pornit așa prăpăd. A sosit vremea când (aici spune țara) va fi numită națiunea cea mai războinică din lume. A sosit vremea când va ieși din sânul ei teribilul războinic, care va întreprinde războiul mondial și care va fi numit Anticrist de către oamenii înarmați, iar mamele cu mîile îi vor blestema, căci își vor plânge copiii, ca și Rahil, și nu vor vrea să fie mângăiate, căci nu mai sunt, și totul a fost devastat în casele lor după năvălire.

Cuceritorul va ieși de pe malul Dunării, va fi un conducător însemnat printre toți. Războiul pe care îl va întreprinde va fi cel mai îngrozitor pe care oamenii l-au suferit cândva până în vârful munților.

¹⁾ Cf. G. L. Boue: *La Mère Maria Rafols et ses Écrits Posthumes*, Tarbes, 1937, pag. 69—70.

²⁾ Cf. J. Johanna, o. c. pag. 79—80; 140.

Armele sale vor arunca flăcări, și căștile soldaților vor fi ca sulite groaznice și fulgerătoare, pe când mânia lor vor ținea torțe aprinse. Va fi cu neputință să socotești numărul victimelor sale.

Va câștiga victorii pe pământ, pe mare și până în aer, căci se vor vedea soldații săi foarte isteți și înaripați cari, în călări de nemchipuit, se vor urca până în cer, luând stelele și aruncându-le pe orașe, dela un capăt la celălalt al lumii, ca să provoace mari incendii.

Națiunile, pline de mirare, vor striga: „De unde are el atâta putere?” „Cum a întreprins un asemenea războiu?” — Pământul va fi cutremurat de ciocnirea luptelor, apele vor fi înroșite cu sânge, și monștrii marii înșuși vor fugi îngrozii până în adâncul mărilor, pe când vijeliile negre vor răspândi pretutindeni jalea. — Generațiile viitoare se vor mira cum adversarii lui, fiind așa de numeroși și puternici, n'au putut opri mersul victoriilor sale. Și războiul va fi foarte lung.

Cuceritorul va fi ajuns la culmea triumfurilor sale către jumătatea lunii a 6-a din anul al 2-lea al ostilităților; va fi atunci sfârșitul primei perioade, numită „a cuceririlor sângeroase”. — „Să primiți Jugul stăpânirii” și războiul va continua mai departe; — „vai lor, va striga biruitorul, căci eu sunt biruitorul!”

Partea a doua a războiului va fi egală în lungime cu jumătate din prima perioadă. Va fi numită „perioada micșorării”. Va fi bogată în surprize de care se vor înflora popoarele pământului, mai ales când 20 de națiuni adverse vor lua parte la acest războiu. Către jumătatea acestui timp, nenorocitele orașe din mâna cuceritorului se vor ruga zicând: „Dă-ne pace, dă-ne pace!” — Dar nu va fi pace pentru aceste popoare.

Nu va fi sfârșitul războaielor, dar începutul sfârșitului, când o luptă corp la corp se va desfășura în Cetatea Cetăților. Atunci vor fi revolte printre femeile țărilor sale, și vor vrea să-l omoare cu pietri, dar totodată se vor face în Răsărit lucruri minunate.

Partea a treia va fi de mai scurtă durată, și biruitorul nu va mai avea încredere în soldații săi. Această parte va fi numită „perioada invaziilor”, căci, printr-o dreaptă întoarcere a lucrurilor, țara cuceritorului, din cauza nelegăturilor și a nedreptăților, va fi năvălită de pretutindeni și devastată.

În jurul muntelui vor curge pahoale de sânge omeneș; va fi ultima luptă. Popoarele vor cânta mulțumirile lor lui Dumnezeu în biserică pentru eliberarea lor. De altcum va fi apărut războinicul, care va înfrânge trupele biruitorului, a cărui armate vor fi nimicite de o mare boală necunoscută. Aceasta boală va descuraja pe soldați, pe când națiunile vor spune: „Aici se vede mâna lui Dumnezeu; iată o pedeapsă bine meritată”.

Popoarele vor crede, că sfârșitul lui s'aproiat; puterea va trece în mâinile altora, și ai mei se vor bucura.

Pentru că Dumnezeu este drept, cu toatăcă lasă câte odată să se împlinească cruditățile și ravagiile. Toate popoarele spollate de dânsul vor reînvia, și vor căpăta ceva mai mult ca recompensă în această lume.

Nenumărate regiuni, în care totul va fi dat pradă focului și sângelui, vor fi salvate atât prin Providență, cât și de eroicii lor apărători. — Regiunea Parisului va fi și ea salvată din pricina colinelor sale sfinte și a cucernicelor femei. Totuși toți vor fi crezut că va fi distrus.

Atunci popoarele se vor duce pe munte și vor mulțumi lui Dumnezeu

zicând: „Doamne nu le socoti lor păcatul acesta, ca să nu mai fie nici odată așa necaz”.

Totuși vai și atunci aceloră carii nu se vor teme de Antihrist, căci e tatăl celor carii nu se tem de crimă. — Va provoca noi omoruri, și vor mai fi încă multe lacrimi.

Însă era păcii, ocrotită de arme, va sosi, și se vor vedea unite în credință coarnele lunii cu crucea. În aceste zile oamenii înspăimântați se vor închina lui Dumnezeu în adevăr, și soarele va străluci de o splendoare neobișnuită¹⁾.

Sunt indeosebi numeroase prezicerile referitoare la Franța din preajma vremilor apocaliptice. *Michel de Savigny* a adunat nu mai puțin de cincisute²⁾. Numai puține din ele: Franța va fi călcată în picioare (P. de Ravnian). „Vai de Paris, din pricina smințelilor și a corupției sale. Parisul e marele vinovat” (Yzeure). Pedepsele vor dura cât vor stărui păcătoșii în păcate. „O să fie doi-trei ani purtate” (Tours). Nordul va fi cumpulit încercat. (Voclin). Nemții vor pătrunde în Franța prin Nordul Alsaciei, ori mai de grabă prin și Belgia și Olanda (Tours). „Am văzut căile ferate întrerupte de tâlhari, și pe cei cari n'au luat precauții din vreme, i-am văzut uciși în ele” (La Chartreuse). Francezii bătuți și hărțuiți vor fi așa de slăbiți, că nici o rezistență nu va mai fi cu putință (Filljung). Va veni însă un om mare în ajutorul Patriei și îi va reda libertatea; în schimb va primi coroana regală (Anne de la Foi). Franța curățită în focul umilțirilor, va fi strălucit biruitoare în cele din urmă. — Așa susțin, limpede și categoric, o mulțime de profeții de acestea. Carii însă, hic et nunc, pu pot fi reproduse.

Urgia care s'a abătut acum asupra omenimei pare a fi o amarnică „poena medicinalis” înainte de uraganul ce se apropie. Într'o carte tipărită la Pompei, în 1935: *Fiamme Divine*, de *Giovanni Bonifetti*, sunt cuprinse și vedeniile unei monahii din zilele noastre, învrednicită de apariții cerești. *Sora Nascosta* (= Sora Tăinuită) — așa-i zice autorul cărții, retăcându-i numele adevărat — spune c'a văzut, în ziua de 18 Octombrie 1933, pe Maica Sfântă lacrimând. „Fiica mea, i-a zis Dânsa, plâng pentru că flagelul e aproape, și Isus spune că pedeapsa se impune... Acum zarurile au

¹⁾ Izvoarele de cari s'a folosit cuviosul ieromonah care a adunat într'una înfătușurile vedeniilor și spuselor profetice ale sf. Otilia sunt următoarele: *Roggerius Bacon*: *Opus tertium*; *Mabillon*: *Acta Sanctorum*; *Butler-Godescar*: *Vie des Saints*; *Oscar*: *Histoire de Sainte Odile*; *J. Havet*: *Questions merovingiennes*; *Gaule Chrétienne*: *Saintes de Germanie* (Ed. de Ratisbonne); *Chronique de Fribourg*; *Mont des merveilles*; *Saints d'Alsace*, ș. a.

²⁾ *Michel de Savigny*: 500 *Prédications sur notre avenir prochain*. Paris. (E. Chiron).

fost aruncate, și caută să cedeze”. Numai de cât i s'a arătat și Răscumpărătorul, sub povara Crucii, cu cunună de spini, într'o haină toată sfărțiată, și numai răni groaznice dela cap pân' la picioare. „Am așteptat — grăiește Răstignitul — și mai aștept să treacă Anul Sfânt (1933), ca să dau lumii prilej să se pocăiască. Pedeapsa însă e la ușă; n'aș mai fi drept dacă n'aș purcede așa, pentru că prea se dau oamenii păcatului... După aceea volu porunci ingerilor mei să-mi urmărească vrășmașii, adevă voiu trimite o așa epidemie că, în câteva zile, orașele vor fi aproape depopulate și cei rămași în viață vor călca peste mormane de cadavre”. — „Dumnezeescul meu Fiu — a declarat aceleiași, altădată, Preacurata, nu-și mai retrage sentința de osândă... Numai o baie de sânge va purifica omenirea”. — Când cuvioasa monahie s'a oferit jertfă de ispășire, Mântuitorul i-a zis: „Să n'o faci, pentru că trebuie să apuc nuiăna...”. Întrebând că ce se va alege de trei națiuni, unde prigoana deslănțuită băntuie cu turbare, Mântuitorul i-a răspuns: „Toate acestea se întâmplă pentru a le mântui. Dacă totdeauna toate s'ar implini după poftele lor, oamenii ar ațipi în păcate. În felul acesta însă, dimpotrivă, prigoana are același efect, ca și când tu ai spăla o albitură, ori un alt obiect oarecare. Sigur, tu nu te mulțumești numai să-l clătini în apă proaspătă, ci-i dai cu săpun, cu leșie, cu peria. Ei bine: prigoana e un fel de leșie pentru suflete. E ca sămânța pe care o sameni și care rodește însutit...”

Lumea păcătuiește; cerul o pedepsește; vremea trece și sfârșitul se apropie. — Cât de aproape să fie însă acel sfârșit?

Există o așa numită „Profeție a Papilor”, atribuită sf. *Malachia* († 1148), episcop de Down-Irlanda. A fost dată publicității în 1595, la Veneția, de benedictinul *A. Wion*, într'o lucrare ascetică mai vastă: *Lignum vitae*, și consistă într'o serie de mici fraze, sau sentințe, din câte două-trei cuvinte în formă de devize, fiecare fiind aplicată unui Papă, respectiv pontificat, începând cu *Celestin II* (1143—44) și până la *Petru II Romanul*, când ar fi să se încheie istoria. Profeția aceasta are o literatură imensă, pro și contra¹⁾. Aici reținem doar atâta că sentințele profetice din chestie se potrivește uimitor de bine Papilor cărora le revin. Sunt cu totul 112 astfel de sentințe. Spre exemplificare dăm și noi o seamă din ele: *Ex tetro carcere* (Victor IV, care a fost Cardinal de sf. Nicolae „în carcere Tulliano”); *Canonicus ex latere* (Honoriu III, din familia Sabella, canonic de S. Giovanni în Laterano); *Conclonator*

¹⁾ Cf. *Jos. Mattre*: *La prophétie des Papes*, attribuée a S. Malachie. Étude critique. Beaune. 1901 (XII + 864 pag.).

Gallus (Inocențiu V, francez, calugăr dominican, adecă Ordinis Praedicatorum); *De sutore osseo* (Ioan XXII, din familia Ossa, copil de ciubotar = sutor); *Luna Cosmedina* (Benedict XIII, pe care îl chemase Petru de Luna și fusese Card. diacon de S. Maria în Cosmedin); *Piscator Minorita* (Sixt IV, copil de pescar, călugăr franciscan minorit); *De parvo homine* (Pius III, din familia Piccolomini); *Fides intrepida* (Pius XI, neînfricatul înfruntător al bolșevismului, nazismului și a altor rătăcirii funeste, dar puternic susținute).

Cei din urmă Papi ar fi: actualul *Pastor angelicus* (Pius XII), după care vor urma, cu totul, încă șase: *Pastor et nauta*, *Flos florum*, *De medietate lunae*, *De labore solis*, *De gloria olivae* și *Petrus Romanus*, despre care se spun mai multe ca despre oricare dintre înaintașii săi: „In persecutione extrema sacrae Romanae Ecclesiae sedebit Petrus Romanus, qui pascet oves in multis tribulationibus; quibus transactis, civitas septicolis destruetur; et Iudex tremendus iudicabit populum. Adecă: In prigoana cea din urmă a sfintei Biserici Romane, va ședea (în scaunul pontifical) Petru Romanul, care va paște oile în mijlocul multor pătimiri. Iar după ce vor fi trecut acestea, cetatea cea de pe șapte coline va fi dărmată și înfricatul Judecător va judeca poporul¹⁾).

Amăsurat acestei profeții, sfârșitul lumii nu poate fi departe: După Pius XI ar mai fi șapte Papi. În răstimpul celor 779 de ani dela Celestin II până la Pius XII au fost 94 de Papi, ceace înseamnă cam opt ani pentru unul. Acum, chiar luând, pentru pontificatul celor ce vor mai ședea în scaunul lui Petru I până la Petru II, o medie mai urcată decât a celor de până la Pius XI, — excepții au fost doar și mai înainte: Pius IX a stăpânit 32 de ani, Leo XIII un sfert de veac — totuși finalul nu-i departe de anul 2000. Cronologia piramidei lui Cheops tot pe aci se oprește, în deplin acord cu multe alte preziceri²⁾.

Ven. Vartolomeiu Holtzhauser, comentând *Apocalypsa*, cap. 12 v. 6: „Și muierea a fugit în pustie ... ca acolo să o hrănească pe ea zile o mie două sute șasezeci”, precum și Apoc. 12, 14 (femeia se hrănește în pustie „vreme și vremi și jumătate de vreme”), dimpreună cu Apoc. 13, 5: „Și s'a dat ei stăpânire să facă războiu luni patruzeci și două”, notează că aceste trei pasagi ne dau, deși în termeni deosebiți, aceleași indicații cronologice, pentrucă 1260 = trei vremi și jumătate = 42 luni de câte 30 zile. Luând zi-

¹⁾ Vezi studiul istoric: *Les Papes et la Papauté*, de Jos. Mattre (Paris, 1902), cu amănunte lămuritoare la 102 „sentințe profetice” de ale sf. Malachia și cu observații privitor și la celelalte ce-l urmează (pag. 1-763).

²⁾ Cf. *Forman* o, c. pag. 147.

lele drept ani, s'ar vădi printr'asta, după dânsul, durata Bisericii în Apus (după ce Papa-i fugărit din Roma în Germania), care timp odată scurs, Biserica se va muta în Răsărit pentru a lupta împotriva lui Antihrist și a aștepta venirea înfricoșatei judecăți de obște. Care, după calculele aceleiaș, va avea loc pe la a. 2015. — Exegetul *Fr. Xavler Massl* socotește înfringerea lui Antihrist pe la 2014, iar *Alotstu Frey*, pornind dela *Danill* 12, 11: „Și dela vremea în care va înceta jertfa cea fără de curmare, și se va da urciunea pustirii, zile o mie două sute și nouăzeci”, ajunge la acelaș an 2014 ca an al prăpădului universal¹⁾.

Așa o să fie oare? Cine va fi viu pe atunci, va vedea. Noi, cei cari suntem acum mai în vârstă, abunăseamă că nu. Și de altfel, cum am spus-o și mai sus, slobod este flecine să creadă, ori să nu creadă, afirmații cari nu sunt literă de dogmă. Cum e și aceea a Ven. Holzhauser că, spre sfârșitul lumii, când Biserica Romei, o vreme oarecare, va avea o extindere extraordinară — Fericita Ana Maria Taigi a prezis pe-atunci convertirea Rusiei, Angliei și Chinei — vor fi totuși țări și împărății, ca Palestina și altele din Răsărit, cari nu vor intra în staulul lui Hristos, pentrucă din sânul lor va ieși Fiul pierzării și acolo Iși va avea tronul²⁾. La acest loc încreștăm că s'au spus și acestea, între multe altele, pentru cari nu avem loc nici să le înșirăm măcar numai în fugă.

Înainte de a încheia mai poposim puțințel la destăinuirile ce se susține că le-ar fi făcut Maica Sfântă pruncilor Maximin Girand și Melania Calvat în 1846, în localitatea *La Salette* din Franța. Firește că nu se așteaptă nici pentru aceste revelații particulare mai mult crezământ decât pentru altele. Le-a prins, viu și cuceritor, scriitorul *Leon Bloy* în vestita-i lucrare: „*Celle qui pleure*” (= Cea care plânge), ieșită într'a patra ediție în 1927. E un fel de chintesență limpede și precisă a prorociilor și a revelațiilor particulare, privitoare la celea ce o să se întâmple în zilele cele de apoi:

„Pacea aceasta (care va avea loc îndată după trecerea vremilor cumplite-provesitile de sf. Pavel) nu va dărnici multă vreme între oameni: douăzeci și cinci de ani de roade îmbelșugate li vor face să-și uite că păcatele oamenilor sunt pricina tuturor năpastelor ce se abat asupra pământului.

Un înaintemergător a lui Antihrist, cu oștirile sale din mai multe națiuni va da războiu împotriva adevăratului Hristos, singurul Mântuitor al lumii: va vărsa mult sânge, și va veni să nimicească cultul lui Dumnezeu, pentru a face lumea să-l primească pe el de Dumnezeu.

Pământul va fi lovit de tot felul de pacoște (înafară de ciumă și foamete cari vor fi generale): vor fi tot războaie, până la războiul cel din urmă, care va

¹⁾ Cf. *J. Johannis*, O. c. pag. 168-170.

²⁾ *T*, a. pag. 148.

fi purtat de cei zece regi ai lui Antihrist, cari vor avea cu toții acelaș gând, și vor singurii cărmuitori ai lumii. Înainte de ce s'ar întâmpla asta, va fi un fel de pace falsă în lume; oamenii nu se vor cugeta decât la distracții; cei răi se vor deda la tot felul de păcate; fiii Sfintei Biserici însă, fiii credinței, adevărații mei imitatori, vor crește în iubirea lui Dumnezeu și în virtuțile cari îmi sunt mie cele mai dragi. Fericite sufletele umile, cărmuite de Spiritul Sfânt. Eu voi lupta împreună cu ele, până ce vor ajunge la deplinirea vârstei.

Firea cere răzbunare împotriva oamenilor, și freamătă cutremurată, așteptând ceea ce o să i-se întâmple pământului murdărit de crime.

Cutremură-te, pământule, și voi cari mărturisiiți că slujiți lui Isus Hristos, dar cari, în lăuntrul vostru vă adorați pe voi înșivă, tremurați și voi, pentru că Dumnezeu vrea să vă dea pe mâinile dușmanului său, deoarece locuințele sfinte sunt întru stricăciune. Multe dintre mânăstiri nu mai sunt casele lui Dumnezeu, ci pășuni ale lui Asmodeu și ale alor săi.

În acest timp se va naște Antihrist, dintr'o călugăriță evreică, dintr'o falsă fecioară care va avea legătură cu șerpale cel vechiu, măestrul necurăției; tatăl său va fi Ev.; când se va naște o să vomiteze blasfemii și va avea dinți; cu un cuvânt: va fi diavolul intrupat; va scoate strigăte înfiorătoare; va face semne de minuni și nu se va hrăni decât cu necurățenii. Va avea frați cari, deși nu vor fi ca el, diavoli intrupați, vor fi îi ai răutății; la vârsta de doisprezece ani vor fi remarcați prin isbânzile strălucite ce vor reporta; în scurtă vreme fiecare dintre ei vor fi în frunte de oștiri asistate de legiuni ale iadului.

Anotimpurile se vor schimba; pământul nu va mai produce decât roade rele; stelele își vor pierde mișcările lor regulate; luna nu va mai reflecta decât o slabă lumină roșietică; apa și focul vor da pământului mișcări convulsive și cutremure inspăimântătoare, cari vor face să fie înghițiți munți, orașe, etc.

Roma se va lăpăda de lege și va fi reședința lui Antihrist. Demonii din aier, cu Antihrist, vor face mari minunății pe pământ și în aier, și oamenii se vor strica din ce în ce tot mai mult. Dumnezeu va avea grijă de slugile sale credincioase, și de oamenii de bună credință. Evanghelia se va propovădui prețutindenea, așa că toate popoarele și toate națiunile vor ajunge la cunoștința adevărului.

Biserica se va eclipsa. Lumea va fi consternată. Însă iată Enoch și Ilie, plini de Spiritul lui Dumnezeu. Ei vor predica cu țările dumnezească și multe suflete vor fi mângăiate. Vor face mari progrese cu puterea Spiritului Sfânt, și vor osândi răcăclirile diabolice ale lui Antihrist.

Vai locuitorilor pământului. Vor fi războaie sângeroase și foamete și ciomă și boale molipsitoare; vor fi ploii și grăndini ce vor spăria dobitoacele; tunete ce vor sgălțai orașele; cutremure ce vor înghiți ținuturi întregi; se vor auzi glasuri în văzduh; oamenii se vor lsbii cu capetele de ziduri; vor chema moa- tea și, de altă parte, moartea va fi un chin pentru ei; sângele va curge în toate părțile. Cine ar fi în stare să răzbească, dacă Dumnezeu n'ar scurta încercarea?

Sângele, lacrimile și rugăciunile dreptilor îl vor îndupleca pe Dumnezeu. Enoch și Ilie vor fi uciși. Roma păgână va dispărea. Focul din ceruri va cădea și va mistui trei cetăți. Întreg universul va fi cuprins de groază și mulți vor fi seduși, pentru că nu se închinaseră lui Hristos care trăise între ei. Vremea este ca soarele să se întunece și numai credința să rămână vie.

Iată a sosit vremea; adâncul se deschide. Iată regele regilor întunericului. Iată fiara cu ciracii săi; fiara care se zicea mântuitor al lumii. El se va ridica, trufaș, în aer, ca s'ajungă pân' la ceruri, dar va fi înăbușit de suflarea sf. Arhan-

gel Mihail. Apoi va cădea. Și pământul care, de trei zile, va fi în frământări neîntrerupte, își va deschide sânul său plin de foc și va fi aruncat pentru totdeauna, cu toți ai săi, în genunile veșnice ale iadului. Atunci apa și focul vor purifica pământul și vor consuma toate operele orgoliului oamenilor și totul va fi înocit: Lui Dumnezeu i-se va sluji și va fi proslăvit*.

Așadar: s'apropie sfârșitul lumii? Fără doar și poate. Întrebarea e numai: Cătu-i de aproape acest sfârșit? Mântuitorul n'a voit să spună ceasul și ziua aceea. Ne-a atras însă luarea aminte asupra faptului că „precum era în zilele cele înainte de potop: mâncau și beau, se însurau și se măritau, până în ziua în care a intrat Noe în corabie, și n'au știut până când a venit potopul și a luat pre toți: așa va fi și venirea Fiului Omului“. Și ne-a dat stăutul: „Priveghiați... și fiți gata, că în ceasul care nu gândiți, Fiul Omului va veni“ (Mt. 24, 38—39, 42, 44).

Vremurile sunt rele și ne îndeamnă la trezvie. Și toate semnele arată că trăim într'un veac de răutăți apocaliptice. Dela înălțimea Sf. Scaun apostolic, Pius XI îndrepta creștinătății, în 8 Mai 1928, rândurile atât de grăitoare: „Din toate părțile se îndreaptă spre Noi strigătul de geamăt al noroadelor, ale căror căpetenii sau cărmuitori s'au îndreptat și s'au întovărășit cu toți împreună împotriva Domnului și a Bisericii sale. În aceste țări toate drepturile divine și umane sunt confundate. Bisericile sunt dărâmate, total ruinate; călugării și fecioarele consacrate sunt jertfă insultelor și tratămentelor celor mai rele; infomețați, osândiți la temniți; mulțimi de băeți și de fete sunt smulși dela sânul Bisericii, maica lor; sunt ațâțați să se lapede și să rostească blasfemii la adresa lui Hristos; sunt împinși la cele mai păcătoase excese ale desfrăului; lumea întreagă a credincioșilor, terorizată, se pierde sub apăsarea necurmatelor amenințări: ori să-și tăgăduiască credința, ori să se aștepte la punerea capului! E acesta un spectacol atât de întristător, că poate fi văzută în el prevestirea acelu început al durerilor pe cari trebuie să le aducă omul păcatului care se ridică împotriva a tot ce este Dumnezeu, ori i-se aduce închinare“. (2 Thes. 2, 4). — Așa în enciclica *Miserentissimus Redemptor*. Și acelaș Vicar al Domnului n'a pregetat să sublinieze într'altă enciclică: *Charitate Christi* din 8 Mai 1932 că, la vederea atâtor mizerii câte provoacă bolșevicii și alții ca ei (e știut la cine se gândește), și în fața urei satanice împotriva religiei — „Noi vedem azi ce nu s'a mai văzut niciodată în istorie: drapelul războiului satanic în contra lui Dumnezeu și în contra religiei, desfășurat cu nerușinare de turbarea abominabilă a celor fărădelege în sânul tuturor neamurilor și în toate părțile globului“, — caută să ne gândim la ceea „*faină a fărădelegii*“ de care vorbește Sf. Pavel (11 Thes. 2, 7).

.... Ca să nu ni-se întâmple și nouă ca celor de pe vremea lui Noe, cari mâncau, beau, se însurau și se măritau... până a venit potopul și i-a luat pe toți.

DUMITRU NEDA